

Алеко Константинов
Депутат с побъркани
местоимения

...! С побъркани местоимения!?

– Да, да, приятелю, с побъркани местоимения! Има и такъв екземпляр за украшение на Народното събрание. Страшен комик! Едва успее да си отвори устата, а представители и публика изгасват от смях. Ти си меланхоличен и ти се чудя, че пренебрегваш развлеченията, които може да ти достави събранието. Па ако търсиш развлечения съгласно с душевното си настроение – има и такива. Вземи непример Маркиди Милитараки. Той е трагик. И какъв трагик! Звездите на Роси и Салвини, знаменитите трагици, са вече на заходание; ето човека, който с достойнство би могъл да ги замести. Как съдбата си играе с хората! Как някой път случайни обстоятелства могат да отклонят човека от истинското му призвание и да разбият блестящата му кариера. Аз съм уверен, че ако Маркиди би стъпил веднъж на театралната естрада, той нямаше да слезе вече от нея и ний щяхме да се гордеем с един гений актьор. И днес, вместо да го гледаме да губи силите си на трибуната, щяхме да четем в европейските вестници блестящи отзиви за неговите игри на лондонските, парижките и петербургските сцени. Ти не можеш да си въобразиш какъв е той актьор! И да не мислиш, че той покъртва нашите души с някои действително трагически декламации. Не бе, братко! Той е в състояние да те разплаче с най-обикновени фрази. Какво може да бъде по-банално от думите: „кисело зеле със свинско месо“. Е, уверявам те, че той, като си облещи очите, като си вдигне ръцете към небето и извика „кисело“, мравки ще запълят по гърба ти; като удари с ръцете си по масата и изреве като разярен лев думата „зеле“, ще бликнат сълзи от очите ти; а като дойде до думата „свинско“, ти тъй горко ще се разплачеш, щото, преди да чуеш последната дума „месо“, разсилните ще те изритат из стълбите надолу. Да направиш такъв човек министър, значи да заровиш приживе един гений. Ами припомняш ли си, когато той обвиняваше четворица братя в разбойници! Обикновени харамии, брате мой, ама като загърмя оня ми ти гръмотевичен глас, пристори ми се, че виждам върху скамейката на подсъдимите Каткова, Победоносцева, княза Мещерски и Каулбарса. Еле, като си стисна юмруците, като се намръщи, че като изтърси едно: „Р-р... р... рруски подошви!“ – аз замръзнах на мястото си; туй „р-р-р“ като че с трион режеше сърцето ми. Остави се, страшен артист. Треска ги разтрисаше, като му чуеха името всички онези, които подаваха махзари до великия везир да окупира България. А виж, днес не ги е страх, куражлии, да ги вземе дяволът! Стискат му ръката, приемат с благодарност и смирение благотворителните му усмивки.

Хубава работа! Уж за комика ми беше приказката, па аз накъде я

задълбах. Ето сега, изгубих си веселото настроение с този пусти трагик; кой дявол ми го докара на калема. Впрочем, депутатът с побърканите местоимения е до такава степен комичен, щото е доста да си спомниш за него, за да се развеселиш. Той е комичен даже и тогава, когато е във висша степен разярен. Онзи ден например, когато младият социалист каза от трибуната: „В Бяла Слатина изгасиха свещите; ний тук ще ги запалим, за да блеснат мръсните дела на правителството“ – Побърканото Местоимение до такава степен се разлюти, щото четворица съседни трябваше да го хванат за ръцете и едва-едва го задържаха на мястото му.

– Не мога, не мога – викаше той, – дайте ми веднъж да го ударя, пуснете ме, моля ви се, само веднъж да го стоваря по главата; какво е туй събрание, *която* може да търпи един челяк, *което* говори такива думи. Пуснете ме един юмрук да му изгърся; как смее той да говори тъй за господата министрите, *която* той не е достоен да погледне, а камо ли да плещи думи, *което* са докачителни. Никой няма право да критикува почитаемото правителство, *която* е гордост за България. Долу-у-у!

Ний умряхме от смях, изпокапахме, изгаснахме...

А бе аз не се шегувам, сериозно ти казвам, че страшни комедии стават в туй събрание; ти лошо правиш, че не го посещаваши. Да е да се плаща нещо за вход, разбирам да не идваш; ами то без пари, брате, бадева. Седиш се на топло и се кикотиши. Еле пък като хванат да се пикират с кръстосан огън, да ти е драго да слушаш. Десният флаг пусне една бомба:

– Вий сте сопаджи!

Левият фланг мълчи-мълчи, че като изгърси едно:

– А пък вий сте предатели!

Десният фланг:

– Шарлатани!

Левият:

– Махзари до великия везир, а?

Десният:

– Убийци!

Левият:

– Раболепни лакеи, симпатични!...

Да умреш от смях. Страшно увеселително заведение, мен много ми хареса. Идвай бе, приятелю; уверявам те, ще останеш доволен. Има и госпожи...

Депутат с побъркани местоимения

София, 17 ноемврий 1895 г.

КРАЙ

Източник: Литературен клуб

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3737>]